

Biopalivá

Pre študentov

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

STEP AHEAD II

The support of Professional development of VET teachers and
trainers in following of New trends in Automotive Industry
Automotive Innovation & Teacher training Academy
2018-1-SK01-KA202-046334

Biopalivá

Cieľ lekcie:

Študenti sa naučia rozlišovať medzi fosílnymi palivami a biopalivami, spoznajú ich výhody a nevýhody, ako aj základné informácie o typoch biopalív, o ich použití a vplyve na životné prostredie.

PRÍLOHA 2

Skupina 1

Vysvetlenie k biopalivám

Biopalivá tu boli už dlhšie ako autá, ale kvôli lacnému benzínu a naфте boli na okraji záujmu. Nárast cien ropy a súčasné globálne úsilie o odstránenie najhorších dopadov využívania fosílnych palív na zmenu klímy prinieslo nový vietor v oblasti hľadania a vývoja čistých a obnoviteľných zdrojov.

Náš spôsob prepravy na cestách, letecká ako aj lodná doprava sú zodpovedné za takmer štvrtinu celosvetových skleníkových plynov – a náš súčasný prepravný systém je stále ohromne závislý od fosílnych palív. Hlavnou myšlienkou biopalív je nahradiť tradičné palivá palivami vyrábajúcich sa z rastlinného materiálu alebo iných obnoviteľných surovín.

Ale koncept využívania poľnohospodárskej pôdy na výrobu paliva miesto potravín prináša aj niekoľko otázok a výziev, ktoré je potrebné vyriešiť, a riešenia, ktoré sa spoliehajú na odpad alebo iné východiskové suroviny, ktoré zatiaľ neboli schopné konkurovať cenou a mierou konvenčným palivám. Globálna produkcia biopalív sa musí strojnásobiť do roku 2030, aby sme splnili ciele Medzinárodnej energetickej agentúry v oblasti trvalo udržateľného rastu.

Typy biopalív a ich použitie

Existujú rôzne spôsoby výroby biopalív, ale vo všeobecnosti využívajú chemické reakcie, fermentáciu a teplo na rozklad škrobov, cukrov a ďalších molekúl v rastlinách. Výsledné produkty sa potom rafinujú na výrobu paliva, ktoré môžu používať autá alebo iné vozidlá.

Väčšina benzínu v Spojených štátoch amerických obsahuje jedno z najbežnejších biopalív: etanol. Etanol sa vyrába fermentáciou cukru z rastlinných plodín ako sú kukurica a cukrová trstina. [Etanol] obsahuje kyslík, ktorý pomáha motoru spaľovať palivo efektívnejšie a znižuje znečistenie vzduchu. V Spojených štátoch, kde väčšina etanolu pochádza z kukurice, je palivo z 90% benzín a z 10% etanol. V Brazílii, ktorá je druhý najväčší producent etanolu hneď po USA, obsahuje palivo až 27% etanolu, pričom hlavnou surovinou je cukrová trstina.

Medzi alternatívy nafty patria bionafta a obnoviteľná nafta. Bionafta získaná z tukov, ako je rastlinný olej, živočíšny tuk a recyklovaný tuk na varenie, sa môže zmiešať s naftou na báze ropy.

Niektoré autobusy, nákladné autá a vojenské vozidlá v Spojených štátoch jazdia na zmesi pohonných hmôt, ale čistá bionafta môže byť kompromitovaná chladným počasím a môže spôsobiť problémy v starších vozidlách.

Obnoviteľná nafta, chemicky odlišný produkt, ktorý možno získať z tukov alebo rastlinného odpadu, sa považuje za palivo, ktoré sa nemusí pridávať do konvenčnej nafty.

Pre potreby letectva a lodnej dopravy boli vyvinuté ďalšie druhy pohonných hmôt. Viac ako 150 000 letov využíva biopalivo, ale množstvo leteckého biopaliva vyprodukovaného v roku 2018 predstavuje menej ako 0,1% celkovej spotreby. Aj v lodnej doprave je prijatie biopalív na úrovniach, ktoré sú ďaleko nižšie ako ciele pre rok 2030 stanovenými Medzinárodnou energetickou agentúrou (International Energy Agency).

Obnoviteľný zemný plyn alebo biometán je ďalšie palivo, ktoré by sa potenciálne mohlo používať nielen pohonná hmota pre transport, ale aj na výrobu tepla a elektriny. Plyn je možné zachytávať na skládkach, pri chove hospodárskych zvierat, v odpadových vodách alebo z iných zdrojov.

Takto zachytený bioplyn sa musí ďalej rafinovať, aby sa odstránila voda, oxid uhličitý a ďalšie prvky, aby spĺňal normu potrebnú na pohon vozidiel na zemný plyn.

Skupina 2

Čo je to biopalivo?

Biopalivá sú vlastne palivá vyrobené z obnoviteľných organických materiálov. Tieto palivá sa používajú z rôznych dôvodov a na rôzne účely, ale v posledných rokoch ich použitie narástlo primárne v doprave – vrátane ich používania ako alternatívneho paliva v automobiloch.

V automobiloch sa používajú dva hlavné typy biopalív: bioetanol a biodiesel. Bioetanol je alkohol vyrobený z kukurice a cukrovej trstiny. Biodiesel sa vyrába z rastlinného oleja a živočíšnych tukov.

Obe biopalivá predstavujú alternatívu k neobnoviteľným palivám získaným z ropy ako benzín a diesel.

Je biopalivo tým správnym riešením pre životné prostredie?

Biopalivá sú vnímané ako vhodné stredno-dobé riešenie k tradičným palivám, keďže smerujeme k časom, kedy budú elektrické automobily normou. [Biopalivá] sa vyrábajú z udržateľnejších zdrojov energie ako benzín alebo nafta.

Bioetanol je klasifikovaný ako uhlíkovo neutrálny, pretože akýkoľvek oxid uhličitý uvoľnený počas výroby je odstránený z atmosféry samotnými plodinami. Bionafta recykluje inak nepoužiteľné odpadové produkty ako sú živočíšne tuky a kuchynský olej.

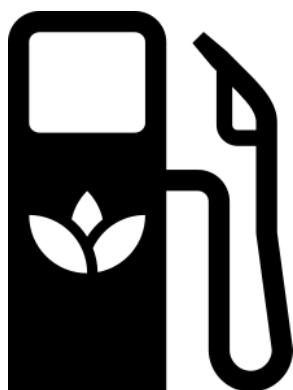
Keď sa [biopalivá] používajú, produkujú podstatne menej znečisťujúcich emisií a toxínov ako fosílna palivá. Spoločnosť Bioenergy Australia odhaduje, že bionafta by mohla znížiť množstvo emisií v porovnaní s klasickou naftou o 85%, zatiaľ čo bioetanol len okolo 50%.

Je však dôležité poznamenať, že rozsah environmentálnych benefitov závisí od toho, ako sa konkrétne biopalivá vyrábajú a používajú.

Skupina 3

Biopalivo je palivo, ktoré sa vyrába z biomasy prostredníctvom súčasných procesov, a nie palivo, ktoré vzniká za pomoci veľmi pomalých geologických procesov, ktoré sa podieľajú na vzniku fosílnych palív, ako je napríklad ropa.

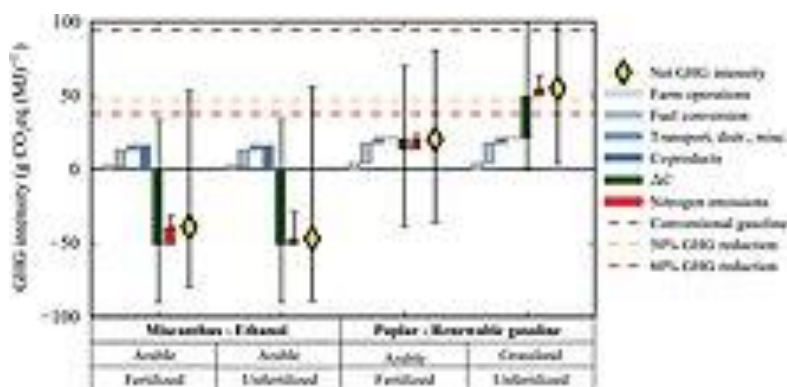
Keďže biomasa sa môže technicky použiť priamo ako palivo (napríklad ako **drevená guľatina**), niektorí ľudia si zamieňajú pojmy biopalivo a biomasa. Avšak termín biomasa najčastejšie odkazuje na biologický surový materiál, z ktorého je palivo vyrobené, alebo nejaká forma tepelne/ chemicky upraveného pevného produktu, ako napríklad pelety alebo brikety. Slovo biopalivo je zvyčajne vyhradené pre kvapalné alebo plynné palivá používané na prepravu. EIA (US Energy Information) sa riadi touto praxou pomenovania.[1] Ak sa biomasa použitá pri výrobe palív dokáže rýchlo obnoviť (dorásť), palivo sa potom vo všeobecnosti považuje za formu obnoviteľnej energie.

Biopalivá sa môžu vyrábať z rastlín (napr. energetických plodín) alebo z poľnohospodárskych, komerčných, domácich a/alebo priemyselného odpadu (ak má tento odpad biologický pôvod).[2] Obnoviteľné biopalivá bežne obsahujú fixáciu uhlíka, medzi ktoré patria napríklad tie, ktoré sa vyskytujú v rastlinách alebo mikro riasach počas procesu fotosyntézy.

Logo biopaliva

Niektorí tvrdia, že biopalivo môže byť aj uhlíkovo neutrálne, pretože všetky plodiny biomasy do určitej miery oddeľujú uhlík – v podstate všetky plodiny presúvajú CO₂ z nadzemnej cirkulácie do podzemných častí rastliny, aby ho uskladnili v koreňoch a v okolitom oleji. Napríklad, McCalmont a kol. zistili akumuláciu uhlíka v podzemných vrstvách v rozmedzí od 0,42 do 3,8 ton na hektár za rok v prípade pôd pod *Miscanthus x giganteus* energetickými plodinami [3] s priemernou mierou akumulácie 1,84 ton (0,74 ton na akker za rok)[4] alebo 20% celkového množstva zozbieraného uhlíka za rok.[5]

GHG / CO₂ / uhlíková negativita pre výrobné cesty

Vzťah medzi nadzemnými výnosmi (diagonálne línie), pôdnym organickým uhlíkom (os X) a potenciálom pôdy pre úspešnú/neúspešnú sekvestráciu uhlíka (os Y). V zásade platí, že čím vyšší výnos, tým viac pôdy sa dá použiť ako nástroj na zmiernenie emisií skleníkových plynov (vrátane pôdy s pôdou relatívne bohatou na uhlík).

Avšak jednoduchý návrh, že biopalivo je podľa definície uhlíkovo neutrálne bol nahradený návrhom, že s väčším odstupom, že ak má byť konkrétny projekt o biopalive uhlíkovo neutrálny, musí celkový uhlík oddelený koreňovým oddeleným systémom energetických plodín kompenzovať všetky vyššie uvedené skutočnosti (ktoré súvisia s projektom biopaliva). Patria sem všetky emisie spôsobené priamou alebo nepriamou zmenou využívania pôdy.

Mnohé projekty s biopalivami prvej generácie nie sú uhlíkovo neutrálne vzhľadom na požiadavky. Niektoré majú dokonca ešte vyššie celkové emisie skleníkových plynov než niektoré fosílné alternatívy.[6][7][8]

Niektoré sú uhlíkové neutrálne alebo dokonca negatívne, najmä viacročné plodiny. Množstvo sekvestrovaného uhlíka a množstvo vypustených GHG (skleníkových plynov) určí, či sú celkové náklady na životný cyklus skleníkových plynov v projekte biopalív pozitívne, neutrálne alebo negatívne. Uhlíkovo negatívny životný cyklus je možný, ak celková akumulácia uhlíka pod zemou viac ako len kompenzuje celkové emisie skleníkových plynov počas životného cyklu nad zemou. Inými slovami, aby sme dosiahli uhlíkovú neutralitu by mali byť výnosy vysoké a emisie nižšie.

Vysoko výnosné energetické plodiny sú preto hlavnými kandidátmi na uhlíkovú neutralitu. Graf vpravo zobrazuje dve výrobné cesty *Miscanthus x giganteus*, ktoré sú negatívne z hľadiska CO₂, vyjadrené v gramoch ekvivalentov CO₂ na megajoule. Žlté diamanty predstavujú priemerné hodnoty. [9] Ďalej, úspešná sekvestrácia závisí od výsadbových miest, pretože najlepšou pôdou pre sekvestráciu sú tie pôdy, ktoré majú v súčasnosti nízky obsah uhlíka. Túto skutočnosť zdôrazňujú rôzne výsledky zobrazené v grafe.[10] Čo sa týka Spojeného kráľovstva, úspešná sekvestrácia sa očakáva od ornej pôdy vo väčšine Anglicka a Walesu, a naopak, s neúspešnou sekvestráciou sa ráta počíta Škótsku kvôli pôde už dnes bohatej na uhlík (existujúce zalesnené pôdy) a s tým spojené aj nižšie výnosy. Medzi pôdy bohaté na uhlík spadajú rašeliniská a zrelé lesy. Pásienky môžu byť tiež bohaté na uhlík, avšak Milner a kol. tvrdí, že k najúspešnejšej sekvestrácii uhlíka vo Veľkej Británii dochádza pod zlepšenými trávnatými plochami. [11] Spodná grafika zobrazuje odhadovaný výťažok potrebný na kompenzáciu emisií skleníkových plynov počas životného cyklu. Čím vyšší výťažok, tým je pravdepodobnejšia negativita CO₂.

Medzi najbežnejšie typy biopalív patria bioetanol a biodiesel/bionafta.

Názory prezentované v tomto dokumente sú názormi partnerstva projektu STEP AHEAD II a nemusia vyjadrovať názory EÚ.